T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2026/66
KARAR NO : 2026/106
KARAR TR : 09/03/2026

ÖZET: 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 79. maddesi uyarınca verilen idari para cezası niteliğindeki *"alan tahrip bedeli"*nin iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : T. D. D. A. Ş.
Vekilleri : Av. B. A. , Av. B. A.
Davalı : Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. M. F. O.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı şirket vekili, müvekkili şirket tarafından, bila tarih ve 2024/3465 sayılı kazı ruhsatına istinaden üzerinde yapılan kazı çalışması esnasında kazıdan çıkan malzemenin tekrar dolgu olarak kullanıldığı ve tranşenin (alt yapı kazı alanının) usulüne uygun kapatılmadığından bahisle 2464 sayılı Kanun'un mükerrer 79'uncu maddesi uyarınca adına 280.402,20 TL idari para cezası verilmesine ilişkin Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığının 25/11/2024 tarih ve E...212615 sayılı işlemiyle bildirilen Bursa Büyükşehir Belediye Encümeninin 06/11/2024 tarih ve 2024/5989 sayılı işleminin; hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Bursa 4. İdare Mahkemesi 12/12/2024 tarih ve E.2024/1774, K.2024/1848 sayılı kararı** ile, 2464 sayılı Kanun'un mükerrer 79.uncu maddesi gereğince, verilen idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27'nci maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine, karar vermiş; söz konusu kararın istinaf edilmesi üzerine, Bursa Bölge İdare Mahkemesi 6. İdari Dava Dairesi 08/05/2025 tarih ve E.2025/666 , K.2025/1046 sayılı kararı ile, istinafa konu mahkeme kararı usul ve hukuka uygun olup, kaldırılmasını gerektiren bir sebep bulunmadığı gerekçesiyle istinaf başvurusunun reddine karar vermiş, karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Dava dosyasının incelenmesinden, davalı idarece yapılan tespit neticesinde, bila tarih ve 2024/3465 sayılı kazı ruhsatına istinaden üzerinde davacı şirket tarafından gerçekleştirilen kazı çalışması esnasında kazıdan çıkan malzemenin tekrar dolgu olarak kullanıldığı ve tranşenin (alt yapı kazı alanının) usulüne uygun kapatılmadığının tespit edildiği, anılan tespit doğrultusunda Bursa Büyükşehir Belediye Encümeninin 06/11/2024 tarih ve 20274/5989 sayılı işlemi ile, 2464 sayılı Kanunun mükerrer 79'uncu maddesi gereğince davacı şirket adına 280.402,20-TL idari para cezası uygulanmasına karar verildiği, işbu kararın, Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığının 25/11/2024 tarih ve E.212615 sayılı işlemi ekinde davacı şirkete tebliği üzerine anılan işlemlerin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.*
>
> *Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Hxr896R - 5/gfKME - quXwTOs - 1OSb4w= ile erişebilirsin

kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Bakılan davada, dava konusu idari para cezasının, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2464 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır.

Bu durumda, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanması gerektiğinden ve görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, 2464 sayılı Kanunun mükerrer 79'uncu maddesi gereğince verilen idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27'nci maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır..."

3. Davacı vekili, bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **İnegöl Sulh Ceza Hakimliğinin 29/04/2025 tarih ve D.İş:2025/2166 sayılı kararı** ile, dava konusu idari yaptırım kararı sulh ceza hakimliğince incelenebilecek kararlardan olmayıp, idari yargı görev sahasına giren mahiyette bulunduğu gerekçesiyle, 5326 SY M.3-a, 28/1-b hükümleri uyarınca başvurunun reddine, karar vermiş, sözkonusu karara itiraz edilmesi üzerine, Bursa 3. Sulh Ceza Mahkemesi 08/07/2025 tarih ve D.İş:2025/4574 sayılı kararı ile, İnegöl Sulh Ceza Hakimliğinin 29/04/2025 tarih ve 2025/2166 D.İş sayılı kararında hukuki bir isabetsizlik bulunmadığı, kararın usul ve kanuna uygun olduğu kanaatine varıldığından, itirazın kesin olarak reddine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Başvuru dilekçesi ekindeki bilgi ve belgeler, Bursa Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Daire Başkanlığı Altyapı Koordinasyon Şube Müdürlüğü'nün cevabı, idari yaptırım karar ve tebliğ tutanağı birlikte değerlendirildiğinde, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/8. Maddesinde yer alan, "İdari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak İdari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; İdari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte İdari yargı merciinde görülür." şeklinde düzenlendiği, söz konusu para cezalarına karşı açılacak davalarda idari yargının görevli olduğunun kabulünün gerektiği, Hakimliğimizce incelenebilecek kararlardan olmadığı, idari yargı mahkemesinin yetki ve görev sahasına giren kararlardan olduğu kanaatine varılmakla başvurunun reddine karar verilerek aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM:Gerekçesi yukarıda açıklandığı şekilde;

1-Başvuranın idari yaptırım kararına yönelik başvurusu hakkında, söz konusu idari yaptırım kararı hakimliğimizce incelenebilecek kararlardan olmayıp, idari yargı görev sahasına giren mahiyette bulunduğundan, 5326 SY M.3-a, 28/1 -b hükümleri uyarınca BAŞVURUSUNUN REDDİNE..."

5. Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 5. Ceza Dairesi 03/09/2025 tarih ve E.2025/3115, K.2025/1915 sayılı kararı ile, incelenen dosya içeriğine göre ortaya çıkan olumsuz görev uyuşmazlığını çözmeye yetkili ve görevli Uyuşmazlık Mahkemesi olduğu anlaşıldığından, ilgili yüksek mahkemeye gönderilmek üzere dosyanın İnegöl Sulh Ceza Hakimliğine tevdiine kesin olarak karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

6. Davacı vekilinin dilekçesi ile; 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, İnegöl Sulh Ceza Hakimliğince adli ve idari yargı dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Hxr896R - 5/gfKME - quXwTOs - 1OSb4w= ile erişebilirsin

III. İLGİLİ HUKUK

7. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun *"Altyapı kazı izni harcı"* başlıklı mükerrer 79. maddesi şöyledir:

"(Ek: 15/2/2018-7099/10 md.)

Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde umumi hizmet alanlarında yapılacak kazı işlemleri için belediyece verilecek altyapı kazı izni, altyapı kazı izni harcına tabidir. Bu harcın mükellefi altyapı kazı izni talebinde bulunanlardır.

Altyapı kazı izni harcının matrahı, öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yayımlanan birim fiyatlar olmak üzere Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı veya bunların ilgili birimlerince yayımlanan birim fiyatlarının, bu idarelerde kazı alanı türü itibarıyla birim fiyatının olmaması halinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan birim fiyatlarının, kazı alanıyla çarpılması sonucu bulunan ve alan tahrip tutarı olarak tanımlanan tutardır. Altyapı kazı izni harcı, alan tahrip tutarı üzerinden binde 2 oranında alınır. Cumhurbaşkanı belediye grupları itibarıyla bu oranı yarısına kadar indirmeye, on katına kadar artırmaya yetkilidir.

Bu madde kapsamında verilecek altyapı kazı izinleri için ilgili belediyeden altyapı kazı izni belgesi alınır. Altyapı kazı izni başvuruları on beş gün içerisinde sonuçlandırılır. Altyapı kazı alanı ile kazı sırasında diğer altyapı tesislerine zarar verilmesi halinde bu tesisler kazıyı yapan tarafından eski haline getirilir. Altyapı kazı alanı, alan tahrip tutarının peşin yatırılması veya alan tahrip tutarı kadar teminat verilmesi halinde belediyece de kapatılabilir. İzinsiz altyapı kazısı yapanlara veya altyapı kazı alanını usulüne uygun kapatmayanlara belediye encümenince alan tahrip tutarının beş katına kadar idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgilisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. Bu yerlerin alan tahrip tutarı, varsa teminatı düşülerek ayrıca tahsil edilir."

8. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel Kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

" (Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)

(1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

9. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir."

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"(1)İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Hxr896R - 5/gfKME - quXwTOs - 1OSb4w= ile erişebilirsin

11. Bursa Büyükşehir Belediyesi Altyapı Koordinasyon Şube Müdürlüğü Uygulama Yönetmeliği'nin *"Tranşede Kullanılması Gereken Dolgu Malzemesi ve Uyulması Gereken Kurallar;"* başlıklı 12. maddesinin 1. ve 2. bendi şöyledir:

> *"12.1) Kazıdan çıkan hafriyat ve bypass (konkasör artığı) malzeme altyapı kazı çalışmalarında (acil arıza kazıları da dahil) kesinlikle dolgu malzemesi olarak kullanılmayacaktır. Kazıdan çıkan malzeme direk kamyonlara doldurularak ruhsatlı döküm sahasına götürülecektir.*
>
> *12.2) Kazıdan çıkan malzeme, dışarıdan getirilen toprak ve bypass malzemenin kullanıldığının tespit edilmesi halinde, uygun olmayan malzeme boşalttırılacak ve kazı esnasında tahripedilen alan usulüne uygun olarak kapatılmadığından ilgili kanunlar gereğince işlem tahsis edilecektir."*

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 09/03/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Şerife ÖZDOĞAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, davacı şirket tarafından kazı çalışması esnasında, kazıdan çıkan malzemenin tekrar dolgu olarak kullanıldığı ve tranşenin (alt yapı kazı alanının) usulüne uygun kapatılmadığından bahisle, 2464 sayılı Kanun'un mükerrer 79.uncu maddesi uyarınca davacı şirket hakkında 280.402,20 TL idari para cezası verilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

15. Dava dosyalarının incelenmesinden, davalı idarece yapılan tespit neticesinde, bila tarih ve 2024/3465 sayılı kazı ruhsatına istinaden, üzerinde davacı şirket tarafından gerçekleştirilen kazı çalışması esnasında, kazıdan çıkan malzemenin tekrar dolgu olarak kullanıldığı ve tranşenin (alt yapı kazı alanının) usulüne uygun kapatılmadığının tespit edildiği, anılan tespit doğrultusunda Bursa Büyükşehir Belediye Encümeninin 06/11/2024 tarih ve 2024/5989 sayılı işlemi ile, 2464 sayılı Kanun'un mükerrer 79'uncu maddesi gereğince davacı şirket adına 280.402,20 TL idari para cezası uygulanmasına karar verildiği, iş bu kararın, Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığının 25/11/2024 tarih ve E...212615 sayılı işlemi ekinde davacı şirkete tebliği üzerine anılan işlemlerin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Hxr896R - 5/gfKME - quXwTOs - 1OSb4w= ile erişebilirsin

16. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezası niteliğindeki *"alan tahrip tutarı"*nın 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2464 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır.

17. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre, Kabahatler Kanunu'nun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

18. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İnegöl Sulh Ceza Hakimliğinin 29/04/2025 tarih ve D.İş:2025/2166 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İnegöl Sulh Ceza Hakimliğinin 29/04/2025 tarih ve D.İş:2025/2166 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

09/03/2026 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Eyüp	Bayram	Döndü Deniz
YAŞAR	SARICALAR	ŞEN	BİLİR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Hxr896R - 5/gfKME - quXwTOs - 1OSb4w= ile erişebilirsin